

STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Obce Majcichov a rozpočtových organizácií
v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2023 s výhľadom
na roky 2024 a 2025

V zmysle § 18f, odsek 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko HK k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2023 – 2025 a k návrhu rozpočtu obce na rok 2023.

A. Východiská spracovania stanoviska

Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu na rok 2023 s výhľadom na roky 2024 – 2025 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie v tabuľkovej podobe. Výdavková časť rozpočtu na rok 2023 je vypracovaná vo forme programového rozpočtu. Je to povinnosť vyplývajúca zo zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách. Výnimku podľa § 4, ods 5 uvedeného zákona zostaviť rozpočet bez programov nie je možné uplatniť, nakoľko Obec Majcichov má ku dňu zostavenia rozpočtu vyšší počet obyvateľov ako 2000. Rozpočet obsahuje teda aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje rozpočet bežného rozpočtového roku, údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky, údaje očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka. Predkladateľ v časti očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roku vychádzal z údajov schválenej poslednej zmeny rozpočtu. Záväzným rozpočtom je rozpočet na príslušný rozpočtový rok (r. 2023) a príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2024 a 2025 nie sú v zmysle § 9 uvedeného zákona záväzné.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne:

- **zákonom č. 523/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- **zákonom č. 583/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- **zákonom č. 582/2004 Z.z.** o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p. a príslušnými VZN Obce Majcichov
- **zákonom č. 564/2004 Z.z.** o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., na základe ktorého v súlade s § 2 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí.
- **zákonom č. 597/2003 Z.z.** o financovaní základných, stredných a školských zariadení v z.n.p. a

ostatné súvisiace právne normy (v súvislosti s ním je pripravený návrh VZN o podrobnostiach financovania a určení dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2023).

- **ústavným zákonom č. 493/2011** o rozpočtovej zodpovednosti, čl.9, odst. 1, podľa ktorého sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.
- **nariadením vlády SR č. 668/2004 Z.z.** o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení v z.n.p., a to dňa 28. 11. 2022, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením. Dátum prerokovania a schválenia návrhu rozpočtu bude dňa 14. 12. 2022 na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Majcichov.

B. Tvorba a základná charakteristika návrhu rozpočtu

Hospodárenie obce na rok 2023 je vyjadrené v predkladanom návrhu rozpočtu. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k štátu, k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne z vyššie uvedených zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv, ktorých jedným zo subjektov je Obec Majcichov.

Neoddeliteľnou súčasťou rozpočtu obce sú aj rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Navrhované výdavky rozpočtu obce sú alokované do 12 programov, ktoré sa vnútorne členia na 30 podprogramov. Rozpočet na rozpočtový rok 2023 je po jeho schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva **rozpočtové roky sú orientačné.**

Celkový návrh rozpočtu na rok 2023 je koncipovaný ako prebytkový v objeme **85 283,00 €**. Bežný rozpočet je zostavený ako schodkový vo výške - **42 954,00 €**, kapitálový rozpočet tiež ako schodkový v celkovom objeme – **237 050,00 €**. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov prostredníctvom finančných operácií, ktorými sa vykonávajú prevody z rezervného fondu, a to vo výške **365 287,00 €**. Možno konštatovať, že prvýkrát po minimálne 12 rokoch sa zostavuje bežný rozpočet ako schodkový. V minulých rokoch bol vždy prebytkový a tento prebytok sa použil na čiastočné krytie schodku kapitálového rozpočtu. V roku 2023 je uvedený stav spôsobený skutočnosťou, že prostriedky poskytnuté zo ŠR a národnej agentúry Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu neboli všetky vyčerpané v roku 2022 a prenášajú sa do bežných výdavkov roku 2023, čo zaťažuje výdavkovú časť rozpočtu.

C. Východiská tvorby rozpočtu

Východiská pre zostavenie návrhu rozpočtu vychádzajú z vývoja príjmov a výdavkov v pred-

chádzajúcom období t.j. zo skutočného plnenia rozpočtu za roky 2020 a 2021, z monitoringu vývoja rozpočtu k 30. 09. 2022 a z očakávaného plnenia k 31. 12. 2022. V oblasti príjmov sa pri tvorbe rozpočtu vždy vychádzalo z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy. V súčasnosti sa ale nachádzame v situácii, keď v čase zostavovania rozpočtu obce nie je ešte schválený štátny rozpočet na rok 2023, v dôsledku toho nie sú stanovené objemy transferov na prenesené kompetencie, čo je výnimočná situácia.

Tabuľka č. 1

	Skutočnosť rok 2020	Skutočnosť rok 2021	Rozpočet 2022	Očakávaná skutočnosť za rok 2022	Návrh rozpočtu rok 2023
Bežné príjmy	1 761 443,75	1 968 895,89	1 873 092,20	2 216 543,39	2 265 574,00
Bežné výdavky	1 479 788,19	1 695 275,26	1 950 697,00	2 140 279,71	2 308 528,00
Kapitálové príjmy	120 084,00	120 496,00	0	0	0
Kapitálové výdavky	10 564,36	56 414,35	201 000,00	257 550,00	237 050,00
Finančné operácie	163 429,14	97 764,89	333 078,00	468 141,46	365 287,00

V tabuľke č. 2 je návrh rozpočtu na rok 2023 rozpisovaný podrobnejšie, príjmy a výdavky sú uvedené v členení na obec a rozpočtové organizácie.

Tabuľka č. 2

Príjmy bežné celkom	2 265 574,00
v tom: obec	2 131 087,00
ZŠ	107 887,00
MŠ	26 600,00
Príjmy kapitálové	0
Výdavky bežné celkom	2 308 528,00
v tom: obec	781 351,00
ZŠ	1 207 450,00
MŠ	319 727,00
Výdavky kapitálové	237 050,00
v tom: obec	234 500,00
ZŠ	2 550,00
Hospodárenie obce	85 283,00
v tom:	
Bežný rozpočet	- 42 954,00
Kapitálový rozpočet	- 237 050,00
Finančné operácie	365 287,00

Sledovaním vývoja jednotlivých príjmov a výdavkov a tiež príčin, ktoré ich spôsobili za minulé roky možno zistiť, nakoľko rozpočet na rok 2023 zodpovedá realite.

V nasledujúcej **tabuľke č. 3** je uvedený prehľad najdôležitejších príjmov rozpočtu za posledných 9 rokov, teda v rokoch 2013 – 2021, odhad plnenia rozpočtu na rok 2022 a navrhovaný rozpočet na rok 2023.

Tabuľka č. 3

Rok	Rozpočet bežných príjmov (bez RO)	% plnenia	Rozpočet podielovej dane	% plnenia	Rozpočet dane z nehnuteľ.	% plnenia	Rozpočet poplatkov za KO a DSO	% plnenia	Rozpočet vodného	% plnenia	Rozpočet transférov zo ŠR	% plnenia
r.č.	1	1a	2	2a	3	3a	4	4a	5	5a	6	6a
2013	866 834	112,14	347 000	108,92	110 180	110,71	35 000	111,9	27 000	70,42	297 000	111,56
2014	935 317	104,49	380 000	106,91	110 180	110,18	39 500	98,82	27 000	108,14	326 000	107,3
2015	946 862	114,39	380 000	119,77	118 200	103,84	39 500	97,8	27 000	109,25	326 000	110,62
2016	1 057 020	109,93	450 000	114,--	126 200	100,06	43 000	95,73	31 000	86,54	370 000	100,65
2017	1 097 860	108,04	490 000	112,56	126 280	100,54	43 000	100,98	31 000	99,13	372 000	104,18
2018	1 157 020	113,13	541 000	115,26	126 780	101,13	41 000	112,75	27 000	145,41	387 000	115,58
2019	1 288 289	119,17	714 000	101,75	128 550	99,96	47 220	102,36	35 000	101,77	472 589	116,98
2020	1 690 629	100,03	720 000	109,08	145 900	105,86	59 850	97,99	36 000	110,47	642 679	97,94
2021	1 663 053	115,94	720 000	117,81	145 900	106,79	59 850	100,84	38 000	139,51	675 453	116,92
2022	1 873 092	120,95 *	800 000	118,75*	153 300	100,00*	60 460	100,00*	38 000	100,00*	774 186	107,49*
2023	2 265 574	x	990 000	x	156 330	x	88 500	x	45 000	x	832 207	x

* očakávané plnenie

Z predchádzajúcej tabuľky vidíme, že rast príjmov je za posledné roky evidentný, za posledných 10 rokov sa príjmy bežného rozpočtu zvýšili viac ako 2x, čo znamená výbornú východiskovú pozíciu pre programové rozpočtovanie obce a tiež pre plánovanie jej budúceho rozvoja. Rast príjmov mal v minulosti trvalú tendenciu a to najmä pod vplyvom pozitívneho vývoja výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu. Aj výnos z podielovej dane sa za sledované obdobie zvýšil viac ako dvojnásobne. Tento priaznivý vývoj ovplyvňoval a ovplyvňuje aj výdavky určené nielen na bežnú spotrebu, ale aj na akumuláciu zdrojov pre rozšírenú reprodukciu, t. j. pre realizáciu rozvojových (investičných) programov obce, a to treba podčiarknúť, že bez cudzích zdrojov (úverov).

V minulých rokoch sa vždy pri tvorbe rozpočtu vychádzalo z prognózy MF SR, ale vzhľadom na súčasnú ekonomickú i politickú situáciu sa obec nemohla na tento zdroj spoľahnúť. Posledná prognóza je zo septembra 2022, údaje z nej však neboli ministerstvom podrobnejšie rozpracované. Z toho dôvodu obec vychádzala pri rozpočtovaní príjmov a následne aj výdavkov veľmi opatrne, a to výhradne z údajov z minulých rokov a tiež z očakávanej skutočnosti roku 2022. Podiel výnosu podielových daní na celkových príjmoch predstavuje cca 42 % tak ako približne aj v minulých rokoch. Treba však neustále počítat s tým, že existuje veľa rizík, ktoré môžu spôsobiť nenaplnenie rozpočtovaných príjmov. Aj pri ďalších príjmoch je vidieť maximálnu opatrnosť pri rozpočtovaní na rok 2023. Všetky druhy miestnych daňových i nedaňových príjmov sa navyšovali iba veľmi mierne, a to najmä podľa očakávanej skutočnosti za rok 2022.

Pokiaľ ide o príjmy kapitálového rozpočtu, tie sa každoročne rozpočtovali v menších sumách, ktoré zvyčajne predstavovali predpokladané príjmy z odpredaja pozemkov s osobitným zreteľom. Na rok 2023 rozpočet obce nepočíta so žiadnymi kapitálovými príjmami.

Rozpočet výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2023 sú výdavky rozpočtu usporiadané do 12 programov a v rámci nich 30 podprogramov. Ku každému programu a podprogramu sú priradené aj zámery s konkrétnym číselným vyjadrením, ktoré sa majú realizovaním jednotlivých podprogramov a programov docieľiť. Číselne vyjadrené zámery sa 2x do roka monitorujú a výsledky monitoringu sa uvádzajú v monitorovacej správe k 30. 06. a hodnotiacej správe k 31. 12. sledovaného roka.

Programy a podprogramy vychádzajú z predpokladaných ekonomických možností obce s prihliadnutím na súčasnú nie práve najlepšiu ekonomickú situáciu. Programy a podprogramy sú číselným vyjadrením potrieb obce a sú v súlade so zámermi a cieľmi miestnej samosprávy na plánovaný rok 2023. Každý z programov je podrobne rozpísaný vo výdavkovej časti návrhu programového rozpočtu v nižšie uvedenom členení. Kompletný „Programový rozpočet obce na rok 2023“ je samostatnou prílohou návrhu rozpočtu obce.

Jednotlivé programy sa podielajú na celkových výdavkoch (bežných aj kapitálových) rôznym %.

V tabuľke sú uvádzané %-ne podiely jednotlivých programov v roku 2020, 2021, 2022 (pôvodný neupravený rozpočet) a navrhovaného rozpočtu na rok 2023 na celkových výdavkoch v konkrétnom roku.

Program /rok	2020	2021	2022	2023
Program č. 1 - Plánovanie a kontrola:	1,40%	1,35%	1,28%	1,14%
Program č. 2 - Propagácia a marketing:	1,20%	1,16%	0,08%	0,07%
Program č. 3 - Interné služby:	0,10%	0,29%	0,18%	0,07%
Program č. 4 - Služby občanom:	0,60%	0,65%	0,72%	0,72%
Program č. 5 - Bezpečnosť a poriadok:	1,20%	1,62%	1,55%	1,23%
Program č. 6 - Odpadové hospodárstvo:	6,80%	7,05%	6,83%	7,25%
Program č. 7 - Prostredie pre život:	12,40%	6,45%	10,32%	10,04%
Program č. 8 - Vzdelávanie:	56,70%	62,73%	60,64%	60,09%
Program č. 9 - Zásobovanie vodou:	2,00%	2,40%	2,38%	2,64%
Program č. 10 - Kultúra a šport:	5,00%	4,54%	4,52%	4,76%
Program č. 11 - Sociálne služby:	0,40%	0,34%	0,38%	0,59%
Program č. 12 - Podporná činnosť:	12,20%	11,47%	11,10%	11,39%

Z tabuľky vidieť, že oproti minulému roku sa percentuálne podiely jednotlivých programov príliš nezmenili. Z toho je zrejme, že zámery a ciele rozpočtu sa príliš nelíšia oproti predchádzajúcim obdobiam. Najvyšší podiel má stále program vzdelávanie. V minulom roku sa zvýšil podiel programu č. 7 – Prostredie pre život, a to z dôvodu zvýšených kapitálových výdavkov súvisiacich s rekonštrukciou obecných chodníkov. V roku 2023 sa bude v rekonštrukcii pokračovať, na čo sú v rozpočte vyčlenené prostriedky vo výške 200 tis. €.

Kapitálové výdavky nie sú súčasťou všetkých programov. Tak ako v minulom roku, iba šesť pro-

gramov obsahuje aj kapitálové výdavky. Z celkových kapitálových výdavkov vo výške 237,05 tis.€ najväčší podiel predstavujú výdavky v už spomínanom programe č. 7, a to 200 tis. €, ďalej v programe č. 6 – realizácia kanalizačných prípojok (16 tis. €), v programe č. 10 – spoluúčasť na rekonštrukcii KD (10 tis.€), v programe č. 12 – nákup kopírovacieho stroja pre Ocu (6 tis. €), v programe č. 8 – nákup prac. zariadenia pre ŠJ (2,55 tis. €) a v programe č. 1 – výdavky na ÚPD (2,5 tis. €).

ZÁVER

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2023 – 2025 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania. Bežný a kapitálový rozpočet sú schodkové. Schodok bežného rozpočtu – jeho príčina je uvedená v texte stanoviska, schodok kapitálového rozpočtu plánuje obec vyrovnať z prostriedkov rezervného fondu prostredníctvom príjmových finančných operácií. Z návrhu rozpočtu je vidieť snahu obce o minimalizáciu miery možných rizík. So všetkou zodpovednosťou možno konštatovať, že množstvo rizík nebude zaostávať za rokmi 2021 a 2022. Ich príčiny budú možno iné, napr. nestabilná politická situácia v našom štáte, vojna v susednej krajine, ekonomická a energetická kríza, v ich dôsledku dvojciferná inflácia, znižovanie kúpyschopnosti obyvateľstva a pod. Môžeme očakávať nenaplnenie výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, z dôvodu napr. poklesu HDP, neustálych legislatívnych zmien, ktoré nepriaznivo ovplyvnia výber uvedenej dane a tým aj výnos tejto dane pre rozpočty územnej samosprávy, nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov z dôvodu zníženej kúpyschopnosti občanov našej obce, vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov z dôvodu nových legislatívnych povinností pre samosprávy a pod.

Z uvedených dôvodov sa obec postavila k zostavovaniu rozpočtu ešte s väčšou opatrnosťou, ako v minulých rokoch, čo možno hodnotiť kladne. V priebehu roka však bude potrebné ešte viac ako po minulé roky seriózne pracovať s rozpočtom, dôsledne dodržiavať rozpočtové pravidlá, najmä pri zmenách rozpočtu. Výdavky by nikdy nemali predbiehať úpravy rozpočtu. Toto pravidlo sa nám nie vždy darilo dodržiavať. Bude treba zvýšenú pozornosť venovať predbežnej finančnej kontrole aj pri drobnejších výdavkoch, snažiť sa rozumne hospodáriť a šetriť, kde sa dá, pretože situácia z minulých rokov, keď sme vždy hospodárili s prebytkom rozpočtu sa práve v tomto rozpočtovom roku nemusí s veľkou pravdepodobnosťou zopakovať.

Iba takýmto spôsobom je možné naplniť ciele rozpočtu aj napriek všetkým možným nepredvídaným prekážkam, ktoré nás v roku 2023 určite neminú.

Na základe uvedených skutočností o d p o r ú ě a m obecnému zastupiteľstvu

schváliť

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2023

a

zobrať na vedomie

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2024, 2025

V Majcichove dňa 09. 12. 2022

Ing. Rozália Hanzelová
hlavná kontrolórka